

BIBLIOTEKA

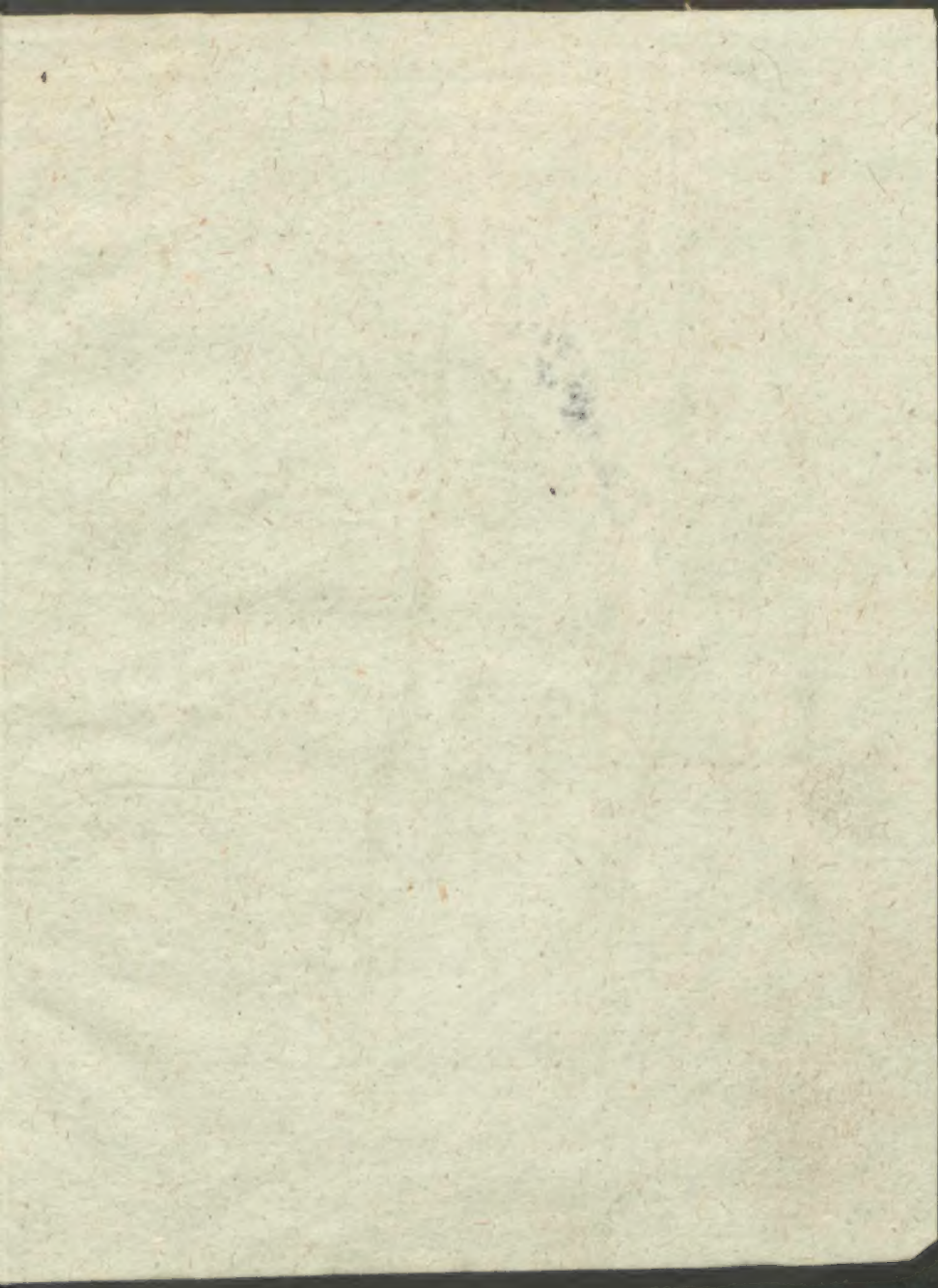
Zakł. Nar. im. Ossolińskich

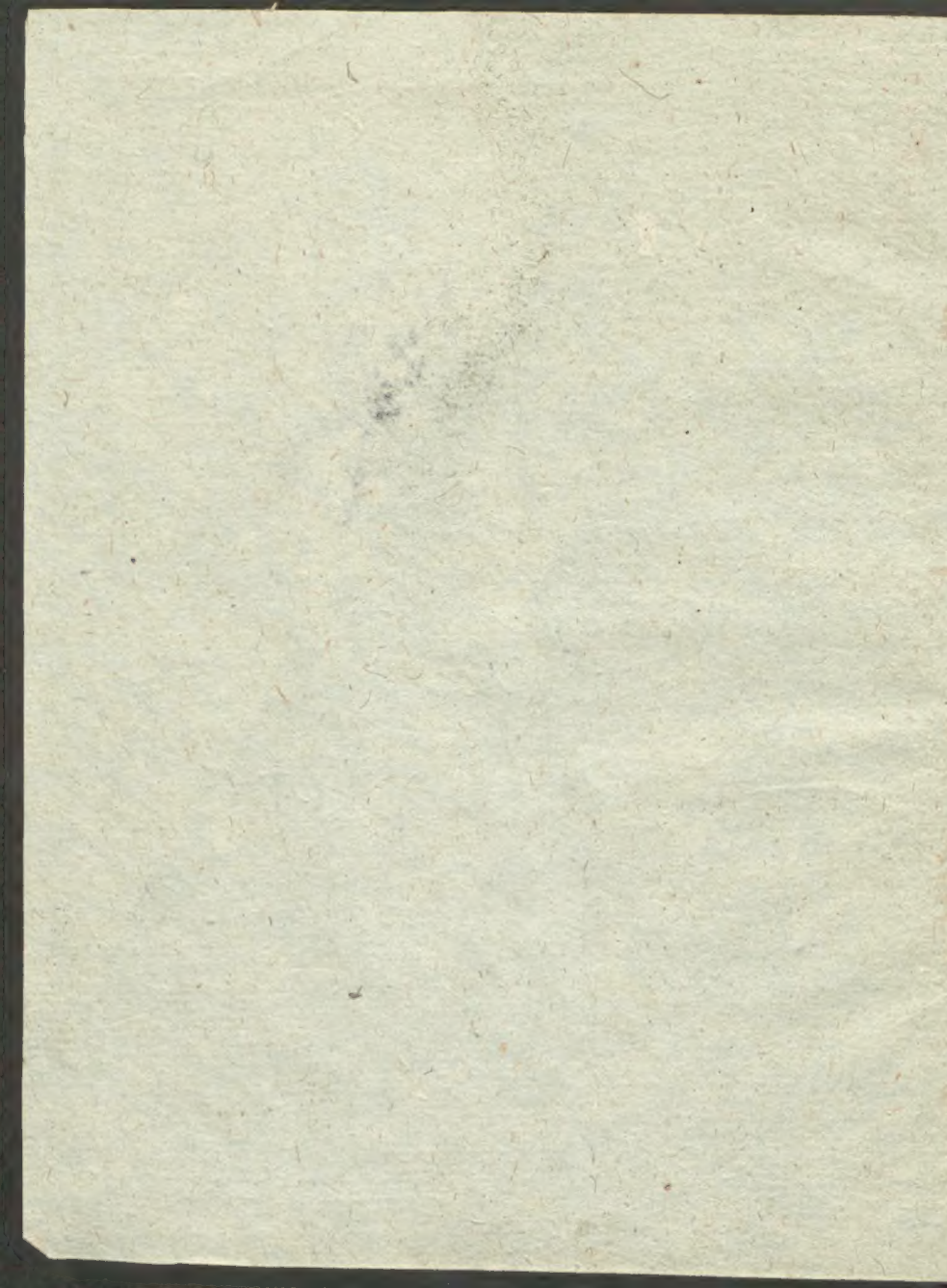
XVII

3560

MF

11,129

❖ ❖
NOWINY

SWIEZE,

23

Albo

RELATIA

Pewna z Niemiec.

Za odmianą fortuny / od

GVSTAWA, DO CE

SARZA Ie^o Mci.

w Roku P. 1632. Dnia 4. Kwietnia /

Pánu Bogu ná česć y chwale / nam Kátholikom
y Kościołowi ś. ná počtehe: á Heretykom
ná wśeláká hájibe.

11.123

Drukowano Roku Pánískiego / 1632.

M O W I L

S W I E Z E

52

R E I A T I

Lowndes

XVII - 3560 - II

S A H E A S

1832

1832

1832

1832

1832

N O W I N Y

N O W E

Za odmiáną Fortuny, od Gustawá do Cel-
rza, w Roku Páńskim 1632.

z Rzymu dnia 8. Lutego.

W Włoszech, wszyscy Duchowni sosto część z
swych dochodow składáia ná woysto Chrześciań-
skie przeciw Heretykom. Ociec s. ná każdy Miesiac z
swego skárbu dwánaście tysięcy Coronatorow dáie Cesá-
rzowi: Tenże Ociec s. pozwala Krolowi Hiszpáńskiemu/
aby sześć kroć sto tysięcy Coronatorow od Duchownych
w Hiszpánii wziął/ ná potrzebe Cesarzkiego woystá.

Kárdynał Pásmán/ przyiáchał do Rzymu/ posłany od
Cesarzá/ z Autentykiem spiknienienia sie y zmawiánia Krolá
Fráncuskiego z Heretykami ná dom Rakuski/ gódzie prote-
stnie sie przed Wycein swietym ná Krolá Fráncuskiego/
iáko sie też náń protestował iuż po trzy rázy Krol Hisz-
páński.

Ociec swiety pisał do Krolá Fráncuskiego/ strofuiac go
iż nie słusnie woynie podnosi przeciw Domowi Rakuskie-
mu: gódzie rozumieia iż Krol Fráncuski odstąpi od Ligi
Heretyckiej/ gdyż też iest wrażony pyśnemi y rozpustne-
mi postepkami Gustawá.

Z Kolná 21. Lutego.

W Kolnie Woyska jest zebranego / z Mieszczań samych
dwadzieścia tysięcy. Sześć Chorągwi Studentow.
Dwanaście tysięcy woyska Niemieckiego / na obrone
Miasta / oprócz Hispańskiego woyska y Wallanow trzy-
dziestu tysięcy. Ktorzyż za Miastem w Obozie pilnują na-
wycieczki Szwedow. Szwedzi przeprawiać się przez
rzekę w Palatynatum / przyszli na ręce woyska Hispań-
skiego idącego / gdzie wszyscy polegli od miecza / y z swo-
im Hetmanem / Graffem Adolphem Nassouio.

Z Czech 28. Lutego,

Książę Frydlański Wallenstein Generał Cesarzski /
wziął Miasto Sásac 21. Lutego W którym zamknęło się
było woyska Sáskiego cztery Chorągwie piechoty / a trzy
Kornety konnych / z wielą innych Rebellizantow Cze-
chow. Tam pieczęt ich poimano / inni wszyscy od miecza
zgineli. Co usłysawszy inne miasta / w których Sás osi-
dził swoy lud / wolne ostawały / rzucając z nich Szwed-
owie. A te są / Prux / Komotowa / Kadon / co wszystko
weszło w ręce Cesarzkie.

Dnia 8. Lutego. Mārchese de Grana Cesarzski Pul-
kownik / moca odebrał Miasto Schlackenwālt / wypa-
dziwszy lud Sáski: Gdzie w łupach wziął 800. cetna-
row Czyn / y kilka tysięcy w żelazie. Usłysawszy to inne
Miasta / w których były osady Sáskiego Książęcia / opu-
ścili je / iako Karlsbat / y Brantais.

Sączym wszystkie inne Miasta w Czechach są odebra-
ne od Cesarza / oprócz Pragi / w której 2000. Sáskiego
woyska

woyská ná obrone pozostalo/ y Komes Solms obie
goz/ Miásta/ srogi vtrapićiel Kátholikow/ w Práb
wietrzem srodze zaráżenego poginelo.

Z Bámburgu 10. Márcá.

Altryngel/ posłany od Tylego 8. dnia Márcá/ ode
brał Bámburg/ položywszy pierwey cztery tysiące piecho
ty mieczem woyská Gustawowego. Konni zaśie/ w no
cy wšli z miásta/ zostawivszy ármate: Których puści
vshy sie z nimi Kárwaci/ kilká set vtracili.

Wshyscy Elektorowie Duchowni/ wespól z Kíaze
ciem Báwárskim/ stoia wiernie przy Cesárzu: A przez
swe posly wshelaka Assystencya Cesárzowi przyobiecáli.
Nie dáleko Bámburgu/ poimány Kíaze iákies Weymá
skie Heretyk/ ktory inż po trzykćeć estal sie krzywo przy
siesca Cesárzowi: snadż z áta okázya wshytkiego przy
pláci.

Z Wiedniá 13. Márcá.

We Fráncyey wielkie zámieszanie Pánow przeciw Kro
lowi swemu/ iz sie zlaczył z Heretykami. Gdzie pospol
stwo wpádło do domu Kárdynala Rosell w Páryżu/
szukáiac go ná zabicie/ ále nie nálezło: á to dla tego/ że po
wiadáli bydż go powodem Krolowi Fráncuskiemu pod
niesienia wojny/ y tego sie spiknienia z Heretyki/ ná dom
Kárusti. Márka Krolá Fráncuskiego/ y brát iego/ wsta
pili z Fráncyey boiac sie Krolá/ do Bruyellis we Flá
dryey/ pod obrone Krolá Hiszpánskiego/ gdzie iego su
prem mieškali.

Kiaże Sáskie w wielka meláńkolia wpadł / á podobno do tych czas osálat.

Kiaże Frydláńckie Wallenstein / ma sto pięćdziesiąt tysięcy woyská / z inszymi ktorzy są na zamkách: wyjdzie w pole Miesiaca Kwietnia / przeciw Sásom / Pomorczykom / y Bráńdeburczykom.

W Pálátynatom ledwie co Szwed spráwił: Chce Fryderyká Fálegrafá ktorego myślił / ná swe Páństwo przywrócić / odestać do Hollándyey / á to dla tego / że Heydebergu y Fráńckentalu Hiszpáni z Báwárczykami mocno pilnuia y bronia / gózie też inż legło kilka tysięcy Szwedow.

Kiaże Báwárskie / złączył sie z Tylin / gózie woyská jest wiecey / niż sto tysięcy. Tyli z swym woyskiem leży między Mogoncya y Fráńkfortem bázso sposobnie: góż Gustaw nie może pomocy y posilku dodawác Fráńkfortom / áni ci Gustawowi: Drugiey strony przy Rátrysbonie Sam Kiaże Báwárskie z woyskiem swym pilnuie. Do Rhenu zaś ná drugiey stronie Don Henryk / á Bergen z Hiszpáńskim woyskiem / ták / że zewszad Gustaw obleżony dyszy.

Z Saxoniey. 14. Márcá.

Kiaże Sáskie jest w wielkiey meláńkoliey. Miedzy inszemi przyczynámi / te rozumiecia bydź: iż Gustaw w listách do niego nie pisze / iáko przedtym pisywał / Rády wáskiej zadamy / ále inż pisze: Kóstázuie my wam.

Cesárskie woysko / pládrnie Kieśtwo Sáskie / ták / iż też
Obywá

Wbywatele w rozsepke sie wdają. Niektorzy w Sáskim
Królestwie Rebelizanci z Prági/ y z inšrych miesty/ wdawali
sie do Kráľevid Sáskiego/ prosiac o żywność y o obronę ie-
go. O ktorego táka odnieśli odpowiedź: Ja inž wiecey
nie chcę wiedzieć o Czechách/ zásiągajcie sobie zkad ino
pięty y pomocy. Wiele żołnierstwa od Sáskiego woystá
szedł y Szwedzkiego odchodzi/ ktorzy sie wdają do woys-
ka Wallenšterná.

Króľ Sáskie Arnheim Mářšalká swego (ktory w
Prusiech był) do więzienia dal/ y do tych czas trzyma
w więzieniu/ coby tego zá przyczyňa/ niewiedza.

Z Slaská 16 Márcá.

Grass/ á Pappenheim/ z kilka tráiecy przybył/ Má-
rburg od obleżenia oswobodzić/ ktore Míasto obleżo-
ne było od Bánniera Szweda: Tám položymšy čtery
wóláče Szwedow/ y wšyrtkich w vcieczkę podawšy/ Kí-
a Luneburskie/ y Biskupá Bremeńského/ (pierwey im
biwšy śeść tráiecy) przymusił do poddáníswá Cesárzo-
wi/ y do przysięgi wierności/ oštátek zásie ich woystá/ do
tego przysięgnęšy/ wdal sie do Hássyey ze dwudziestá
tysięcy żołnierzá wybornego y ćwiczonego.

Z Wiedniá 20. Márcá.

Do bitwie ktora miał Tyli z Szwedami/ z lupami in-
nymi/ zostało dział in. przyacielskich 15. ármaty zásis ná-
wá regimenty.

W Nurembergu/ Gustaw utrácił woystá dwánaście
tysięcy/ od Tyli go woystá/ y Hispáńského/ y Kí-
ańského.

Z Wrocławia 29. Märc.

Wircburg wzięty od Tytgo/ polożywszy tam brat ty-
 ściac Szwedow. Tamże Horn Pułkownik Szwedow/
 samo pieś rciel/ polkorey bitwie y zgubie Gustaw strwo-
 żony/ wstąpił do Frankfortu/ a żona odesłał do Strad zontu.

Z Inderlándu.

Dunkierczykowie wypadşy na morze/trzy Okręty O-
lądrom wzięli/ nałożone działami/ w kaźdym Okręci
było dział dwadzieścia/miedzy ktorymi spiżanych dwa
dziesięć/ żelaznych czterdzieści wzięli.

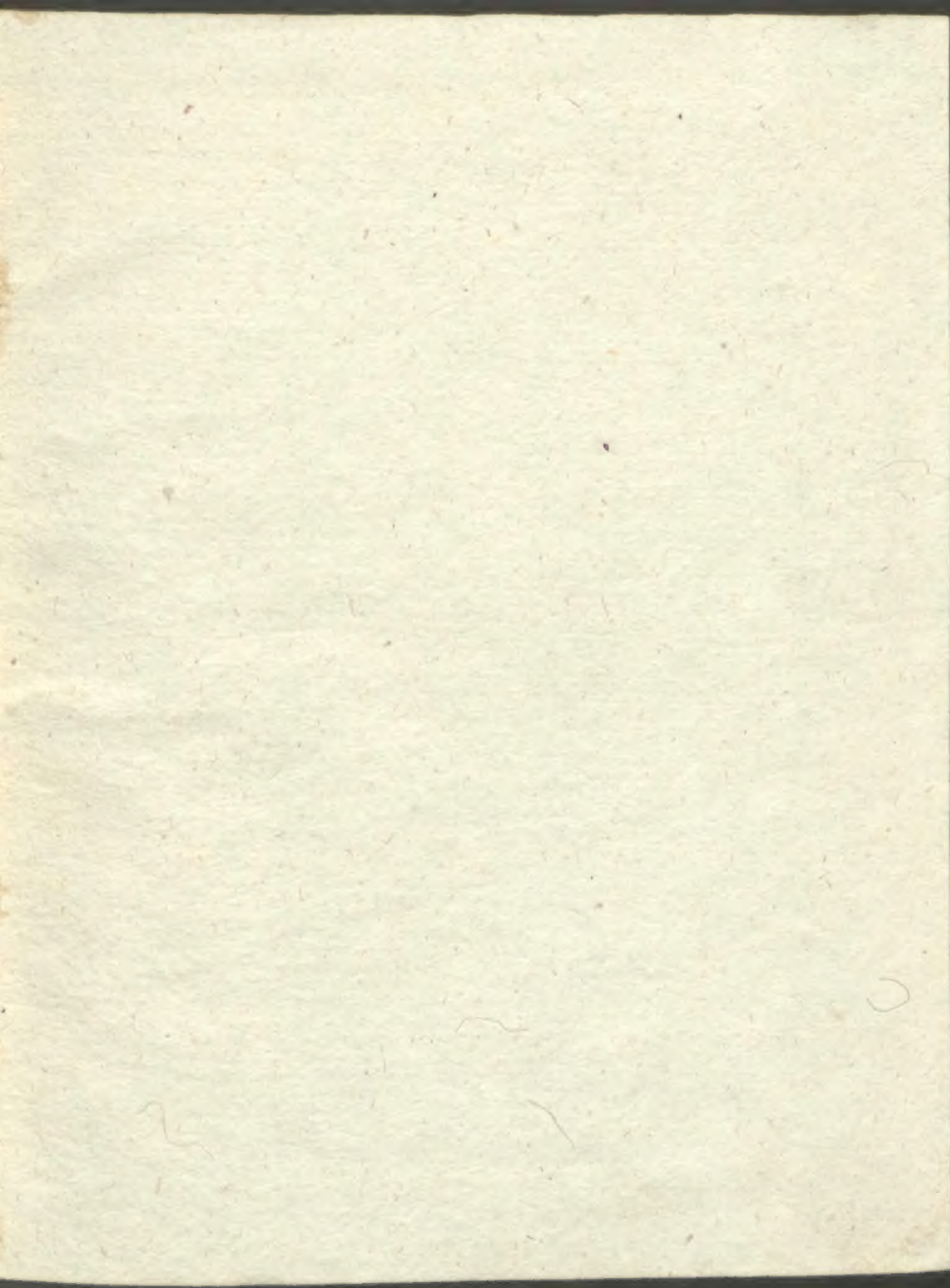
Krol Duniski jest przy Cesarskiej stronie.

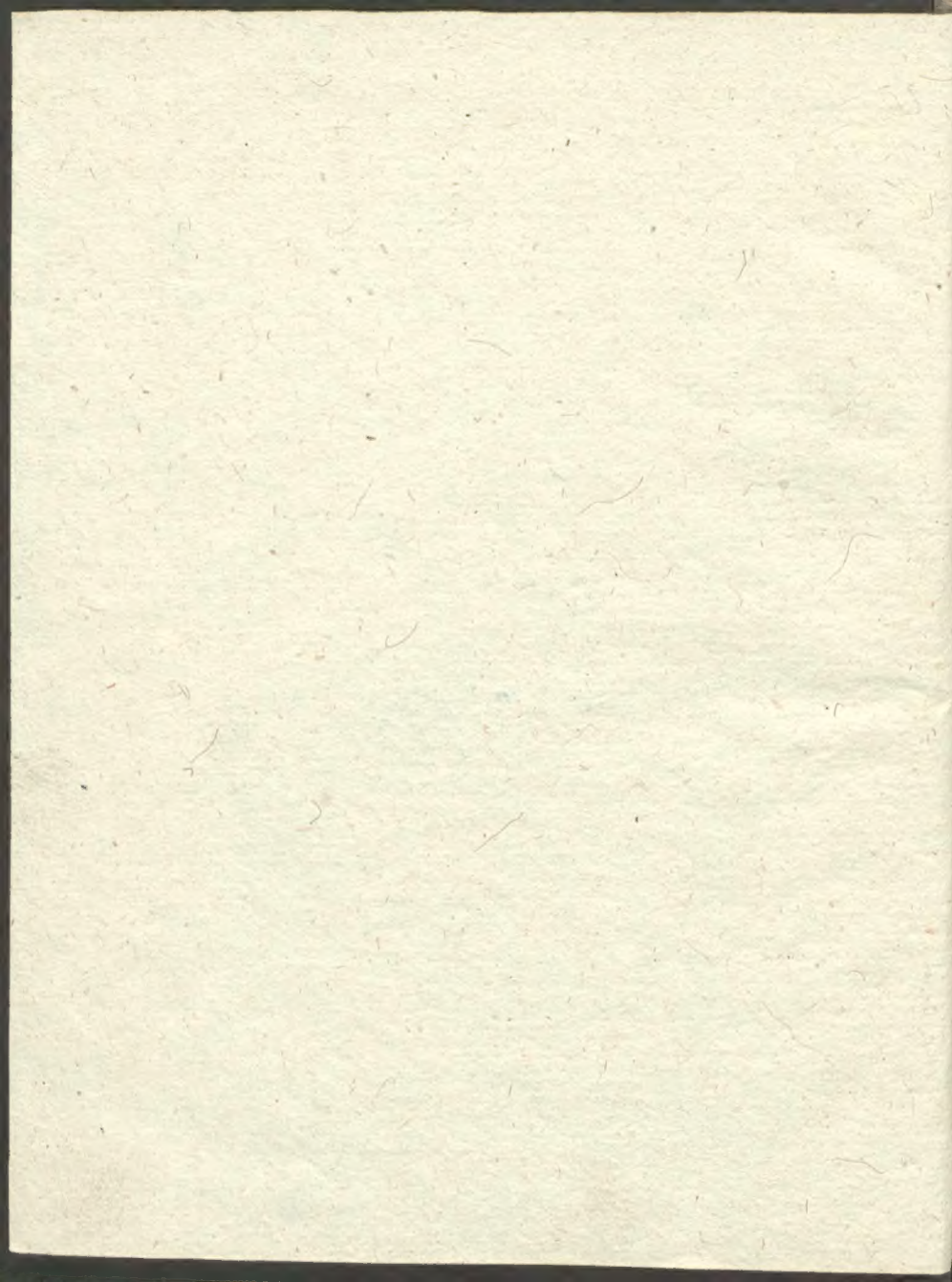
Co się potym iestże będzie działo, oznajmi się.

Diep f. Pisat Jeyregi

James M. Smith

14079

7738
15

